

2'2012 [28]

Всеукраїнський науково-виробничий журнал

ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА

Рекомендовано до друку Вченою радою Тернопільського інституту агропромислового виробництва НААН, протокол № 2 від 21.02. 2012 р. Виходить 1 раз на місяць Реєстраційне посвідчення Серія КВ № 11715-586Р від 08.08.2006 р. Перереєстровано: Реєстраційне посвідчення Серія КВ № 18261-7061ПР від 04.10.2011 р. Затверджено: Постановою Президії ВАК України від 14 червня 2007р. №1-05/6 як наукове фахове видання України Постановою Президії ВАК України від 10 березня 2010р. № 1-05/2 як наукове фахове видання України Підписано до друку 28.02.2012 р. Формат 70x108/16. Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк арк. 30,0 Тираж 300 прим. Віддруковано з готових діапозитивів в СМІП «ТАЙП» вул. Чернівецька, 44 б. м. Тернопіль, 46000 тел. 38(0352) 52-75-00; 38(0352) 52-61-61	Федорук О.В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ІМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА В ПРОЦЕСІ Q-ДІАГНОСТИКИ НА ДОРОЖНЬО-БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	147	
	Денисенко С.В., Ружицький А.В. СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ СУБ'ЄКТИ ТА СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ВЗАЄМОРОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	152	
	Урсуленко Г.В. ВИКОРИСТАННЯ РЕГРЕСІЙНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ.....	155	
	V. Управління інноваційно – інвестиційною діяльністю		
	Герасимчук З.В., Хвищун Н.В. СТАЛИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГІСТИКИ.....	158	
	Журба І.О., Белов Б.О. ЛІЗИНГ ЯК ФОРМА ОНОВЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ВИРОБНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	162	
	Ніколайчук М.В. ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ВІДТВОРЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ.....	165	
	Гаража О.П. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ВІДНОВНОЇ ВАРТОСТІ ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ.....	171	
	Колісник О.Я. КОН'ЮНКТУРА МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ.....	173	
	Спринчук Н.А. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ КОРМОВИРОБНИЦТВА.....	180	
	Березовська О.Р. ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ЛІЗИНГУ ТА ОЦІНКА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	183	
	Максимів Ю.В. ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ВИРОБНИЧИХ ВІДХОДІВ В УМОВАХ КОМПЛЕКСНОГО ВИКОРИСТАННЯ СИРОВИНИ ДЕРЕВООБРОБНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	189	
	Правдюк М.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ.....	195	
	Темник І.О. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ МАКРОПРОЕКТІВ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ: ПРОВЕДЕННЯ «ЄВРО-2012» В УКРАЇНІ.....	199	
Поліщук М.А. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	204		
VI. Маркетинг і ціноутворення			
Бабасв В.М., Кондратенко Н.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ЕФЕКТИВНОГО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	207		
Звягінцева О.Б. МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНСЬКОГО ПРИЧОРНОМОР'Я.....	214		
Собчишин В.М. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАННЯ «ЗРОБИТИ АБО КУПИТИ».....	220		
Демків Ю.М. СПЕЦИФІЧНІСТЬ СПРИЙНЯТТЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГИ.....	226		
Сута О.С. ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ОРГАНІЧНУ ПРОДУКЦІЮ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	232		
Мороз В.П. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЯВЛЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ЕКОЛОГІЧНИМ ПОДАТКОВИМ НАВАНТАЖЕННЯМ, ЦІНОЮ ПРОДУКЦІЇ, ПОПИТОМ, СПОЖИВАННЯМ, ІНТЕНСИВНІСТЮ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ.....	235		
VII. Фінансово-кредитна політика			
Воронкова О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ДІЇ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: ФОРМИ ТА МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	239		
Грибовська Ю.М. ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ У ФІНАНСОВОМУ ТА ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ.....	243		
Мальований М.І. СОЦІАЛЬНІ ТРАНСФЕРТИ: СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА УМОВИ ФІНАНСУВАННЯ.....	248		
Проскуріна Н.М., Домашенко Ю.В. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ.....	252		
Посаднева О.М. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	257		
Пробоїв О.А., Лулуляк О.І. ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ І ВОЛАТИЛЬНОСТІ ОБМІННИХ КУРСІВ ВАЛЮТ.....	261		
Кирий В.В., Чічань О.В. ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО ПРОМИСЛОВИХ ГРУП В УКРАЇНІ.....	269		
Колісниченко К.В. РИЗИКИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	272		
Фільо М.М. ФІСКАЛЬНІ ІНСТИТУТИ: ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ.....	276		
VIII. Державне регулювання економіки			
Басюркіна Н.І. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	281		
Транченко Л.В. ВПЛИВ ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	285		
Сидорук Б.О. ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	290		
Ярошенко А.С., Кобичева О.С. ДОСВІД АНТИМОНОПОЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	294		
Михайлишин Л.І., Камінський Б.А. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ І РОЗВИТКУ ЗЕД СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ.....	298		
Стельмашук Н.А. ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ В ЕКОНОМІЧНОМУ СВІТОВОМУ СПІВТОВАРИСТВІ.....	302		
Мица Н.В. ВАЖЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РИНКУ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ.....	306		
Рязанова Н.О. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК І РЕАЛІЗАЦІЮ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ.....	312		
Сігаш Т.Д., Підгасць С.В. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я: ПРАГМАТИКА ТА ПРІОРИТЕТИ.....	316		
Гром'як Т.Д. СІЛЬСЬКИЙ РОЗВИТОК І СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.....	319		
Сігаш С.Д. ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ТА КРИТЕРІЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ.....	321		
АНОТАЦІЇ.....	324		
АННОТАЦИИ.....	334		
ANNOTATION.....	345		
Критика та бібліографія.....	355		

УД

МЕТ

ПІ

По підприємств створює (народного інтелекту; Еко розглядає чи управл дослідити Ане капіталу І.П. Мойсе позицій (г. позицій. А та визначаю позиції пр Інш; тобто, на інтелекту капіталу п розглядає персоналі підприємств понять та Поє капіталу я підставі вр та зовнішн творчої акт Вику дозволяє і поняття і загальнотат розглядає В ро

УДК 334

Кирій В.В.,
к.е.н., доцент
Чічкань О.В.,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО ПРОМИСЛОВИХ ГРУП В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Злиття фінансового та промислового капіталу і створення на цій основі фінансово промислових груп (ФПГ) відображає тенденції сучасного індустріального і постіндустріального розвитку економіки. Автономне існування підприємств, фінансових установ та розподільчих центрів стає недоцільним і вимагає створення єдиних організаційних центрів, які б їх регулювали. В економічному розвитку України надзвичайно важливу роль відіграють зовнішньоекономічні фактори, що найбільш відобразилося під час фінансово – економічної кризи, в результаті якої якого різко зменшився обсяг експорту (15,9%) [6]. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності України, підвищення її ефективності, безпеки і стабільності економічного розвитку ще більш актуалізує проблему існування фінансово промислових груп.

Саме тому аналіз структури та питання функціонування фінансово – промислових груп є дуже актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми формування ФПГ в Україні присвячені праці В.М. Гейця, М.Г. Галянтича [1], В. Кондратьєва [2], В. Костицького [3], А. Орешникова [4], О. Плотнікова, І.Д. Пиварчук [5], С. Соколенка та інших. Фінансово промислові групи часто розглядаються авторами в якості своєрідної "панацеї" для вітчизняної економіки, надзвичайно перспективну та ефективну форму відновлення економічного потенціалу підприємств практично у всіх галузях економіки. Незважаючи на постійний дослідницький інтерес до проблем ФПГ, так і не сформулювалось розуміння процесів становлення сучасних транснаціональних структур, залишаються неоднозначними оцінки значення ФПГ для країн з різним рівнем розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сутності процесів створення і функціонування фінансово – промислових груп в Україні та обґрунтування доцільності такої форми взаємодії суб'єктів господарювання у найближчій перспективі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування корпоративних структур в Україні отримало широкий розвиток в середині 90-х р., проте нормативно-правове забезпечення даної організаційно-правової форми функціонування господарюючих суб'єктів до цих пір повною мірою не регламентоване.

Інтерес до фінансово-економічних груп з'явився в 1992-93 рр., коли постало питання існування в українській економіці фінансових коштів, які на той час вже акумулювались у банках. У другій половині 1993 р. процес формування ФПГ почався знизу.

Результати діяльності фінансово-промислових груп за 1994-97 рр. дають підстави для обережного оптимізму відносно впливу інтеграції на виробництво. Промислові підприємства, що входять до ФПГ, демонструють менш різке падіння виробництва, ніж в середньому по промисловості, а часто і невелике зростання. У ще більшій мірі така динаміка відображається в показниках виробничих інвестицій.

Першим документом, який повинен був надати правову основу створення ФПГ в Україні було Положення про промислово-фінансові групи в Україні, затверджене Указом Президента України від 27 січня 1995 р. Проте відповідний Указ в дію не вступив, а з 21.11.95 р. почав діяти Закон України "Про промислово-фінансові групи в Україні". На підставі цього Закону Постановою КМУ № 78 від 20.07.96 року було затверджено положення про створення (реєстрацію) реорганізацію та ліквідацію промислово – фінансових груп [7].

Господарський кодекс України сприяв подальшому розвитку законодавства щодо ФПГ (ст. 125), в ньому були визначені основні засади функціонування ФПГ. Але залишилось ряд невирішених проблем, які перешкоджають функціонуванню а також поширенню ФПГ в Україні.

На ФПГ покладалися великі сподівання: за їх допомогою планувалося виконувати великі довгострокові державні, регіональні та міждержавні цільові програми; розширювати експортний потенціал вітчизняної економіки; підвищувати конкурентоздатність українських виробництв; залучати іноземні інвестиції тощо. Іншими словами, ФПГ розглядалися як своєрідний організаційний локомотив, покликаний витягнути українську економіку із трясовини проблем системної реконструкції та модернізації.

У "Положенні про фінансово-промислові групи", що додавалось до Указу Президента України "Про фінансово-промислові групи" від 27.01.95р., було визначено сутність дефініції ФПГ. Зазначалося,

що це "статутна або договірна юридична особа, створена шляхом об'єднання промисловими підприємствами, організаціями, банками та іншими суб'єктами підприємницької діяльності (передачі у власність, в управління, в тому числі, довірче) належного їм (закріпленого за ними) майна, фінансових ресурсів, а також передачі права управління господарською діяльністю для централізованого управління виробничою, науковою, фінансовою та комерційною діяльністю" [8].

Замість Указу Президента парламент прийняв Закон України від 21 листопада 1995 р. N 437/95-ВР " Про фінансово-промислові групи в Україні", в якому деякі позиції були значно трансформовані. Цей Закон визначає порядок створення (за рішенням Уряду України на певний термін), реорганізації і ліквідації промислово-фінансових груп в Україні, транснаціональних промислово-фінансових груп, а також фінансово-економічні умови їх діяльності [9].

Процес формування правової бази створення і діяльності ФПГ в Україні відбувається складно і суперечливо. На сьогоднішній день правовий статус ФПГ в основному визначається Законом України про ФПГ і Положення про створення (реєстрацію), реорганізацію і ліквідацію ФПГ №781, затвердженим Кабінетом Міністрів України від 20 липня 1996 року. З 1 січня 2004 року окремі питання правового статусу ФПГ визначаються Господарським кодексом України, прийнятим 16 січня 2003 року.

ФПГ є явищем стійкого розвитку національної економіки, джерелом внутрішнього самофінансування для підприємств, що входять до них, і вирішення соціально економічних проблем в регіонах. Розуміння фінансово – промислових груп, як цілісної структури відображається в сутності, цілях, мотивах, задачах та перспективах розвитку (рис. 1).

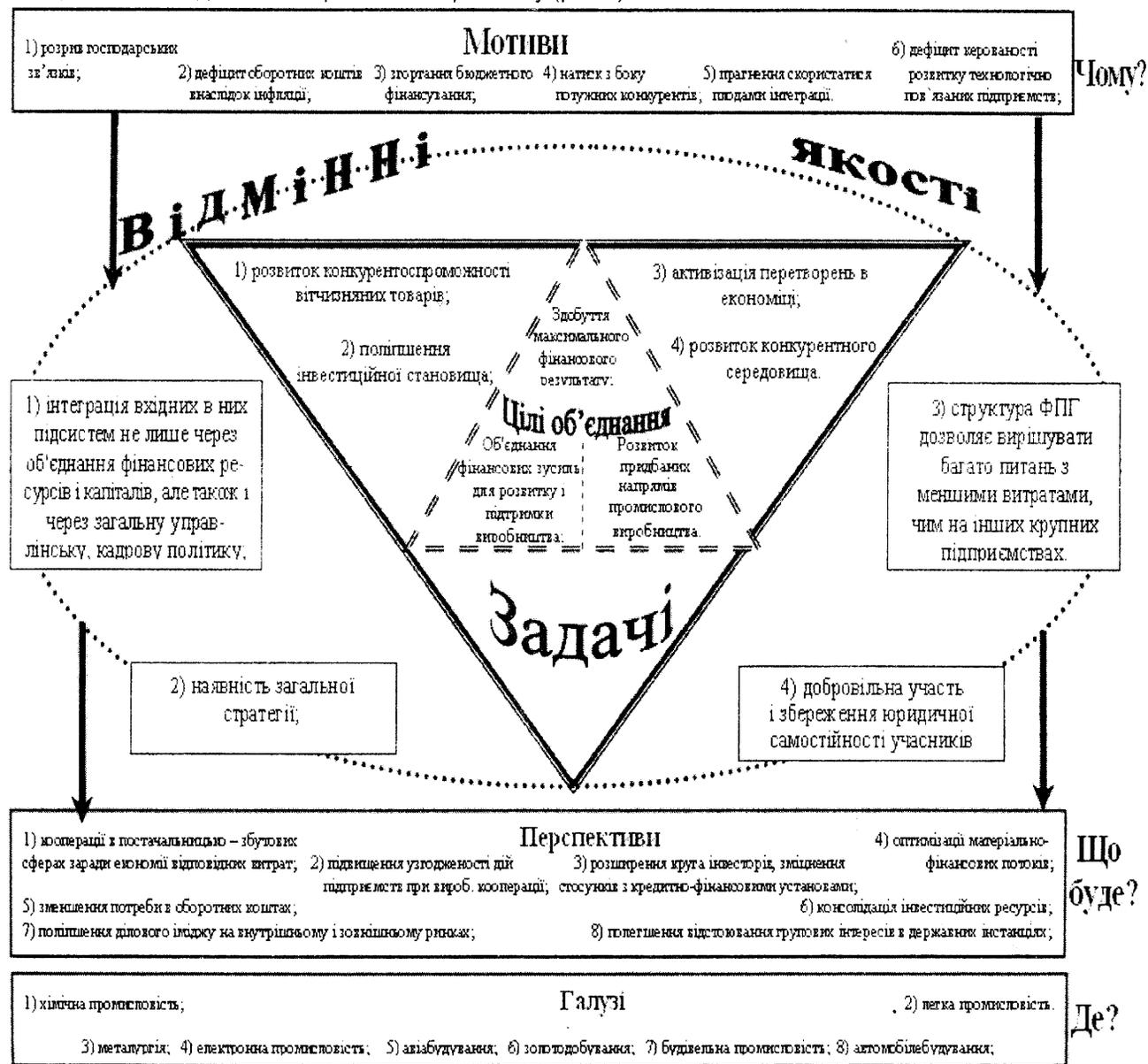

Рис. 1. Парадигма створення ФПГ

Об'єдн
– розрив
– дефіцит
– згорта
– натиск
– дефіцит
Структу

риси (чому сп
насамперед к
фінансових о
демонструють
Серед них п
універсальні б

Один з
що історични
цей розвиток
її типів: відбу
табл.1 дані о
управління, ф
фінансово-пр
галузях, а са
ФПГ пошири
"РОШЕН", "К

Країна
США
Німеччи
Японія
Південна Корея
Україна

В дер
порівнянні з
концентрації
саме у велик

Експер
великими ФП
за своєю пр
іноземних ін

Висно
системі Укр
властивостя

Власти
економічній

Оцінює
економіці, сл

¹ ХК- холдин

Об'єднання ФПГ у багатьох випадках є реакцією на наступні виникаючі проблеми:

- розрив господарських зв'язків;
- дефіцит оборотних коштів унаслідок інфляції і неплатежів;
- згорання бюджетного фінансування;
- натиск з боку потужних конкурентів на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- дефіцит керованості розвитку технологічно зв'язаних підприємств.

Структура і характер фінансово-промислових корпорацій в окремих країнах виявляють як схожі риси (чому сприяє діяльність транснаціональних груп), так і помітні відмінності. Відмінності обумовлені насамперед конкретно-історичними обставинами, що виявляються в законодавчій регламентації ролі фінансових організацій відносно корпоративної власності і управління. Економіки зарубіжних країн демонструють різноманіття організаційно-господарських форм об'єднань суб'єктів господарювання. Серед них присутні як традиційні концерни на чолі з крупною промисловою корпорацією, так і універсальні багатогалузеві ФПГ, що сформувалися довкола банків.

Один з принципових висновків, який можна зробити на основі зарубіжного досвіду, полягає в тому, що історичний розвиток інтеграції підприємств не зводиться до чергування її типів. Іншими словами, цей розвиток не укладається в лінійну схему витіснення деяким новим варіантом інтеграції попередніх її типів: відбувається розширення різноманіття видів міжкорпоративних структур, що співіснують. У табл.1 дані основні характеристики ФПГ різних країн, акцент зроблений на механізм корпоративного управління, форми залучення капіталу, і переважаючого типу інтеграції підприємств, що входять у фінансово-промислові групи. В Україні особливу роль ФПГ відіграють у експортно – орієнтовних галузях, а саме: металургії, енергетиці, машинобудуванні, хімічній промисловості. Останнім часом ФПГ поширили свою діяльність на харчову промисловість та сільське господарство (таких як "РОШЕН", "КОНТИ", Nestle, «БОНАТА»).

Таблиця 1

Основні характеристики ФПГ в міжнародному бізнесі

Країна	Джерело капіталу	Механізм трансформації капіталу	Тип акціонерної структури	Ядро ФПГ	Тип головної холдингової компанії
США	Незалежні приватні інвестори	Фондовий ринок	Ієрархія	Банк	Банківська ХК ¹
				Промислова корпорація	Змішана або чиста ХК
Німеччина	Незалежні приватні інвестори	Банківська система	Ієрархія з елементами перехресної участі	Банк	Банк
				Промислова корпорація	Змішана або чиста ХК
Японія	Держава	Банківська система	Ієрархія	Банк	Відсутній
Південна Корея	Змішаний капітал	Прямі інвестиції	Ієрархія	Торгівельна промислова компанія	Змішана ХК
Україна	Інвестори	Банківська система	Ієрархія	Промислове або торгівельна підприємство	Змішана ХК або чиста ХК.

В державні ФПГ були перетворені великі газові та транспортні системи. Українські ФПГ у порівнянні з російськими, як правило, мають більш просту структуру власності з більшою концентрацією акції в одних руках. Економічне зростання України значною мірою було зосереджено саме у великих ФПГ.

Експерти Світового Банку вважають, що така модель "економіки інсайдерів", яка сформована великими ФПГ, може стати перешкодою для подальшого розвитку України, тому що відповідна модель за своєю природою не сумісна з чесною конкуренцією, сприяє непрозорості та корупції, відштовхує іноземних інвесторів, ускладнює процеси входу в світову економіку.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, фінансово – промислові групи в економічній системі України є достатньо новим видом господарських об'єднань, що володіє відмітними властивостями, які можна і необхідно використовувати залежно від існуючих проблем.

Властивості, які обумовлені особливостями структури ФПГ, дозволяють отримувати додатковий економічний ефект від інтеграції підприємств в рамках даного типу господарського об'єднання.

Оцінюючи всі аспекти створення і діяльності фінансово-промислових груп в українській економіці, слід підкреслити, що хоча ФПГ не є єдиним «рятівним» засобом, панацеєю від всіх бід

¹ ХК- холдингова компанія

кризисного стану економіки, вони можуть стати «потужною конструкцією» її стабілізації і розвитку.

Література

1. Галянтича М.К. Правові проблеми створення та діяльності промислово-фінансових груп в Україні / М.К. Галянтича. – К. : НДІ – 2005. – с. 256.
2. Кондратьев В. Макроэкономические проблемы конкурентоспособности России / В. Кондратьев // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – № 3. – С. 54-57.
3. Костицький В. В. Закон постійної концентрації капіталу: економіко-правові-проблеми / В. Костицький // Право України. – 2003. – № 12. – С. 48-52.
4. Орешников О. Интегрированные цепочки производства и практика их создания / О. Орешников // Экономист. – 2006. – № 11. – С. 22-27
5. Пивоварчук И. Д. Корпоративное управление как предпосылка устойчивого развития промышленного производства / И. Д. Пивоварчук // Экономические инновации. – 2001. – № 12. – С. 170.
6. Домен органів державної влади України від 22.12.2010 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.gov.ua
7. Про внесення змін до Положення про створення (реєстрацію), реорганізацію та ліквідацію промислово-фінансових груп : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лип. 2003 р. № 1074 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 29. – С. 135-136.
8. Указ Президента України №85/95 "Про фінансово-промислові групи" від 27 січня 1995р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/95-%D0%B2%D1%80>
9. Про внесення змін до Положення про створення (реєстрацію), реорганізацію та ліквідацію промислово-фінансових груп: Постанова Кабінета Міністрів України від 17 лип. 2003 р. № 1074 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 29. – С. 135-136

УДК 336.22

Колісниченко К.В.,
асистент кафедри фінансів і кредиту*
Херсонський національний технічний університет

РИЗИКИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Постановка проблеми. На обсяг податкових надходжень від оподаткування особистих доходів впливають: по-перше, фактори, що закладені в самому механізмі оподаткування доходів фізичних осіб, зокрема, склад об'єкту оподаткування, податкові ставки та інші. По-друге, значний вплив спричиняють об'єктивні фактори ринкового економічного середовища, головними з яких є, величина доходів населення, чисельність працюючих, на яку, в свою чергу, впливає низка чинників, таких як, рівень безробіття, трудової міграції тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням ризиків у сфері прямого оподаткування займалися такі вчені-економісти, як В.Л. Андрущенко [2], В.В. Вітлінський, О.М. Тимченко [3], О.Д. Вовчак [4], В.М. Гранатуров, І.Б. Ясенова [5], О.М. Десятнюк [6], А.І. Крисоватий [7] та інші. Проте ними в недостатній мірі проаналізовані фактори, які можуть спричинити ризики адміністрування податку на доходи фізичних осіб. В основному автори приділяють увагу тільки економічним чинникам, хоча соціальні фактори мають також значний вплив на виникнення податкових ризиків.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження динаміки надходження до бюджету податку на доходи фізичних осіб, визначення економічних та соціальних чинників, які необхідно враховувати при адмініструванні даного податку. Дослідження базуються на матеріалах м. Херсон та Херсонської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Рівень надходження податку на доходи фізичних осіб (далі ПДФО) залежить від зростання життєвого рівня населення. Під даним поняттям розуміємо: підвищення мінімальної заробітної плати, підвищення прожиткового мінімуму на одну працездатну

* Науковий керівник: Андрущенко В.Л. – д.е.н., професор

особу, випере
заробітної пла
Для нас
надано інформ

Показ
Кількість зареє платників
Кількість тих, я фактично спла
Сума сплачен
Податковий бо податковими зобов'язанням

Складен

Аналіз п
тис. грн. або
зареєстровани
Наступний чин
які зареєстрос
Не стабілізує
сума сплачен
тих, які зареєс
податкового
фактично спла

Складен

Подато
становива в 20
Зменш
податку на 9
44,35% у зв'я
В табл.
ВРП) Херсон